

Handläggare: Göran Sjöqvist
Tfn: 508 08 448

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Med modersmålet som grund

Svar på remiss

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden avvisar med detta tjänsteutlåtande kommunstyrelsens förslag att flytta ut den pedagogiska personalen från Språkcentrum till skolenheterna

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Birgitta Dahlin
verksamhetschef

Sammanfattning

Systemet för resursfördelning till modersmålsundervisningen och andra socialt motiverade stödinsatser förändrades den 1/1 2005.

Kommunfullmäktige beslutade därför i stadens budget för 2005 att kommunstyrelsen skulle ta fram ett förslag på ny organisation för stadens modersmålsundervisning.

Förvaltningen anser att det är bra att en översyn görs av Språkcentrum men avvisar förslaget om att flytta över den pedagogiska personalen från Språkcentrum till stadsdelarnas skolenheter.

Ärendets beredning

Remissvaret har beretts inom avdelningen för Barn och ungdom i samråd med förskolerektorer och grundskolerektorer.

Bakgrund

Systemet för resursfördelning till modersmålsundervisningen och andra socialt motiverade stödinsatser förändrades den 1/1 2005. Det som tidigare var schabloner för modersmål, svenska som andra språk och barn i behov av särskilt stöd samlas nu i ett tilläggsbelopp. Tanken är att förskolor och skolor ska anpassa sina verksamheter efter barnens och elevernas faktiska behov och på det viset öka måluppfyllelsen.

I budgeten för år 2005 beslutade kommunfullmäktige att kommunstyrelsen ska ta fram ett förslag på ny organisation för stadens modersmålsundervisning. Utbildningsförvaltningen fick uppdraget och har anlitat konsultbyrån Coaching-Competence-Capability för att ta fram ett underlag för analys och beslut om utveckling av modersmålsträning, modersmålsundervisning, studiehandledning och ämnesundervisning på modersmålet i Stockholms stad.

Modersmålsundervisningen regleras genom statliga förordningar och vid sidan av dessa finns de kommunala styrdokumenterna i form av förskoleplan och skolplan.

För närvarande ansvarar utbildningsförvaltningen för organisationen av modersmålslärare genom den enhet som kallas Språkcentrum där cirka 400 medarbetare är samlade. Stadsdelarna köper i större eller mindre utsträckning tjänster från Språkcentrum. Av den sammantagna modersmålschablonen till stadsdelarna år 2004 på 183,3 mnkr användes cirka 60 % till Språkcentrums tjänster. Övriga medel gick till egen anordnad modersmålsundervisning, då främst i de invandratäta delarna av staden.

Enligt förslaget ska en projektledare överta ledningsansvaret för Språkcentrum den 1 april 2005 och därefter avveckla denna enhet senast den 31 december 2005. Då ska alla modersmålslärare inom Språkcentrum ha inplacerats i olika skolenheter. Därefter ska omfattande fortbildningsinsatser genomföras för att kompetensen hos modersmålslärarna ska öka och därmed underlätta för dem att gå in i mera ämnesbaserade uppgifter.

Förslaget beskriver en arbetsgång för den framtida organisationen av modersmålsträning på följande sätt:

1. Arbetet ska utgå från principen om ”lägsta möjliga omhändertagande nivå”, det vill säga resursansvaret ska i första hand ligga på skolnivå och skolenheter.
2. När det av ekonomiska skäl inte är möjligt att genomföra arbetet på skolnivå förskjuts resursansvaret till stadsdelsnivå.
3. När det inte är möjligt att genomföra arbetet på stadsdelsnivå förskjuts ansvaret till ”fyrgruppsnivå”.
4. När det inte är möjligt att genomföra arbetet på ”fyrgruppsnivå” förskjuts arbetet till enheten för språkutveckling vid utbildningsförvaltningen.

Grundprincipen är att det är överordnad nivå som ska acceptera att överta ansvaret.

Under 2004 hade Kungsholmen 294 elever fördelade på 33 olika språk som erhöll modersmålsundervisning. Den tilldelade schablonen var för år 2004 3,0 mnkr. Hela denna summa användes till att köpa tjänster från Språkcentrum.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är bra att en översyn görs av den nuvarande organisationen. Det finns i dagsläget brister i Språkcentrums rutiner. Som exempel kan nämnas sena besked om inställd undervisning där eleven/eleverna fått sitta och vänta.

Förvaltningen är däremot, av flera skäl, mycket negativ till förslaget som handlar om att flytta över den pedagogiska personalen från Språkcentrum till stadsdelarnas skolenheter.

- Förvaltningen kan inte se att organisationsförändringen på ett märkbart sätt skulle förbättra skolresultaten för elever med annat modersmål än svenska.
- Det är också svårt att se några samordnings- eller administrativa vinster med en utplacering. Den egna stadsdelen kan oavsett modersmåls lärare i skolenheterna inte täcka behovet av olika modersmål. Det gör att eleverna ändå får resa eller träffa lärare utifrån.
- Förvaltningen anser dessutom att det är oacceptabelt att placera pedagoger i skolenheterna som i många fall inte har inte har högskolebehörighet och i ännu färre fall lärarbehörighet.
- Förvaltningen är i princip för att en verksamhets ansvar läggs så nära medborgarna som möjligt. Det är dock inte försvarbart att lägga ut en verksamhet, med så uppenbara centrala samordningsvinster som Språkcentrum, på 18 stadsdelar.

När det gäller förskolebarnens behov av modersmålsstöd är det lättare att avstå från Språkcentrums tjänster eftersom kompetens för att arbeta med de yngre barnen saknas. Dessutom lär sig små barn sitt språk bäst i grupp vilket ofta kan vara svårt att arrangera genom Språkcentrum.

En tanke är istället att erbjuda gruppverksamhet på lördagar, exempelvis i invandrarföreningars regi. Barn kan då tillsammans med andra barn utveckla sitt modersmål genom lek, sagor och rim och ramsor.

Bilagor

Remiss från kommunstyrelsen angående ny organisation av modersmålsundervisningen
